

Toelichting Subsidieverordening monumenten 2005

Algemeen

Deze verordening beoogt een financieel beleidsinstrument te zijn voor duurzame instandhouding van cultuurhistorische waarden. De gemeente Oldebroek hecht aan een duurzame instandhouding van het culturele erfgoed. Het betreft subsidies voor hen die daadwerkelijk willen bijdragen aan het behoud van cultuurhistorische waarden. Monumentenzorg is meer dan alleen maar bescherming op basis van wet- en regelgeving van de Monumentenwet 1988. In een breder verband spreken we over cultuurhistorie en dat is een zwaarwegende factor geworden bij besluiten over ruimtelijke ontwikkelingen.

Cultuurhistorie behelst zowel de historisch bebouwde omgeving, de archeologie als het historisch landschap. Duurzame instandhouding wordt onder meer bereikt door onderhoud, restauratie, conservering en beheer van historisch-bouwkundige, archeologische en historisch-geografische objecten. Van belang is dat het hier subsidie betreft voor de cultuurhistorische objecten op basis van schoonheid, bouwhistorische, archeologische, landschappelijke, volkskundige, algemene en wetenschappelijke waarde.

De noodzaak tot het opstellen van een nieuwe subsidieverordening monumenten komt voort uit de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van cultuurhistorie.

1. De huidige verordening biedt namelijk geen mogelijkheid om als gemeente subsidie te verlenen voor rijksmonumenten. Het huidige subsidiestelsel van de rijksoverheid kan voor bepaalde categorieën rijksmonumenten nadelig uitpakken. Zij komen niet in aanmerking voor een rijkssubsidie of de zogenaamde Restauratiefondshypotheek. Een belangrijke rol is daarin weggelegd voor de belastingdienst. Het bureau monumentenpanden bepaalt welke (onderhouds)kosten fiscaal aftrekbaar zijn. De daaruit voortkomende beschikking vormt de basis voor het aanvragen van subsidie of hypotheek. De belastingdienst beoordeelt reconstructies van monumenten (= het terugbrengen in oorspronkelijke staat) als niet aftrekbaar. In het belang van de monumentenzorg is het echter wenselijk om eigenaren subsidie te kunnen verlenen voor het reconstrueren van hun monumenten. De voorliggende verordening biedt die mogelijkheid.
2. Het rijk introduceert in 2006 een nieuw subsidiestelsel: de Brim (besluit rijkssubsidiëring instandhouding monumenten). De oude regelingen voor restauratie en onderhoud maken plaats voor een regeling gericht op planmatig onderhoud van rijksmonumenten. De verwachting is dat de beschikbare subsidiebudgetten niet voldoende zullen zijn om de restauratieachterstand weg te werken. De Subsidieverordening Monumenten 2005 dient als vangnet voor eigenaren van monumenten die achter het net van de rijkssubsidie vissen of die niet in aanmerking komen voor een restauratiefondshypotheek.
3. De meeste gemeenten in de regio hebben een subsidieverordening die aansluit op de provinciale regeling. Die regeling maakt onderscheid tussen onderhoud en restauratie en hanteert daarvoor verschillende bedragen. Onze huidige verordening maakt dat onderscheid niet. Zowel voor onderhoud als restauratie gelden dezelfde bedragen en percentages. De nieuwe subsidieverordening hanteert voor deze werkzaamheden maximaal € 5.000 respectievelijk € 10.000.
4. In de nieuwe verordening is ook de mogelijkheid opgenomen om subsidie te verlenen voor het uitvoeren van haalbaarheids- en bouwhistorische onderzoeken. Bij ingrijpende en kostbare restauraties kan vooraf door een deskundige (architect) de haalbaarheid daarvan worden onderzocht. Bij verzoeken tot aanwijzing van monumenten kan het college bepalen om een bouwhistorisch onderzoek te laten uitvoeren. Beide onderwerpen sluiten eveneens aan bij de provinciale subsidieregeling.

Toelichting per artikel (indien noodzakelijk)

Artikel 1

De werkzaamheden waarvoor subsidie wordt verleend betreffen maatregelen tot het duurzaam instandhouden van cultuurhistorische objecten in de gemeente Oldebroek die in ieder geval zijn opgenomen in de gemeentelijke en rijksmonumentenlijst.

Artikel 2

Nog niet alle onderwerpen zijn volledig in de nieuwe verordening opgenomen. Zo zullen in de toekomst aanpassingen van het archeologisch bestel noodzakelijk zijn na een verdere uitwerking van het Verdrag van Malta.

Artikel 3

1. De werkzaamheden worden uitgevoerd conform de door de gemeente Oldebroek vastgestelde uitvoeringsvoorschriften.
2. De werkzaamheden zijn genoemd in de door de gemeente Oldebroek gehanteerde lijst van subsidiabele kosten. Die lijst is nagenoeg gelijk aan de lijst zoals opgenomen in de provinciale subsidieverordening. Door bij de provincie aan te sluiten is maximaal gebruik mogelijk van de provinciale koppelsubsidie. Bovendien wordt eenduidigheid in de regelgeving van de verschillende overheden bereikt.

Artikel 4

In de verordening wordt onderscheid gemaakt tussen onderhoud en restauratie. Het gaat daarbij om de aard en omvang van de werkzaamheden. Onderhoudswerkzaamheden zijn meer gericht op het instandhouden van de bouwkundige staat van het gebouw. Restauratiewerkzaamheden zijn naar hun aard meer gericht op een veelvoud van verschillende werkzaamheden en gericht op het herstel van het casco van het gebouw. Zowel bij onderhoud als restauratie zijn de werkzaamheden gericht op handhaving. Dat wil zeggen het niet aantasten van de bestaande cultuurhistorische kwaliteiten en herstel van een historisch verantwoorde staat van het beschermde object. Wat die historisch verantwoorde staat is, kan aan de hand van een bouwhistorisch onderzoek worden aangetoond. Het belang van een dergelijk onderzoek is zo groot dat het als subsidiabel is aangemerkt.

Artikel 7

Haalbaarheids- en bouwhistorische onderzoeken zijn in toenemende mate noodzakelijk om een verantwoorde restauratie te garanderen.

Artikel 9

De uitvoeringsvoorschriften (vastgesteld op 22 februari 2005) schenken vooral aandacht aan zaken als materiaalgebruik en de wijze van toepassing. Daarnaast kunnen de uitvoeringsvoorschriften bestaan uit informatiebladen van de Stichting Monumentenwacht Gelderland.

Artikel 10

Tijdens werkzaamheden kunnen zich onverwachte feiten openbaren die een gewijzigde uitvoering noodzakelijk maken. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid af te wijken van de bij de aanvraag overlegde gegevens.

Artikel 11

De verplichting tot betaling van een subsidiebedrag kan worden opgeschort zodra het college weet dat bijvoorbeeld niet aan de gestelde eisen is voldaan. Ook kunnen op basis van artikel 11 subsidiebedragen worden teruggevorderd. Daarvan is bijvoorbeeld sprake als het subsidiebedrag lager had behoren te zijn en de subsidieontvanger dit wist of redelijkerwijs had moeten weten.